

MELLAN SKÖLDARNA

UTGES AV FÖRENINGEN SLÄKTEN SCHILDT I SVERIGE

Kära släktingar,

efter ett flerårigt uppehåll är Mellan sköldarna äntligen tillbaka. Vi har nu glädjen att kunna skicka ut ett välfyllt nummer som dessutom har nya medverkande skribenter.

Föreningens revisor Henrik Schildt har deltagit i ett adelsmöte. Elisabeth Isaksson har släktforskat på spinnsidan, vilket lett fram till ärkebiskopen Matthias Steuchius som utnämndes 1714. Vidare finns rapporter från släktföreningens festliga 40-årsfirande och även det föregående ordinarie släkstmötet.

I maj i år genomfördes även en lyckad utflykt till Jurgen Schildts Årby slott. Om det planeras en artikel i nästa nummer, år 2026.

Trevlig läsning!

Släkstmötet 2024 *på Riddarhuset*

Föreningen släkten Schildt i Sverige firade 40-årsjubileum vid sitt ordinarie släkstmöte som hölls på Riddarhuset lördagen den 13 april. Detta var första gången som middagen efter mötesförhandlingarna intogs i adelns palats och 46 medlemmar närvarade, vilket var en bra uppslutning i en liten släkt. Att nästan en femtedel av deltagarna var 25 år eller yngre kändes särskilt positivt.

Traditionsenligt inleddes släkstmötet med eftermiddagskaffe och mingel. Det formella mötet genomfördes i Lantmarskalkssalen och öppnades som alltid med ordförandeklubban av jakaranda och silver, vari släktens vapen är graverat. Den är gjord av silversmeden Sebastian Schildt, som varit en av våra valberedare under lång tid, och har skänkts till föreningen av tidigare mångåriga ordföranden Gunilla Schildt.

Inledningsvis hölls parentation över bortgångna medlemmar. Hela styrelsen omvaldes för den kommande treårsperioden: undertecknad som ordförande och Eva Schildt, Johan Schildt och Lena Schildt som ordinarie ledamöter. Till ny hedersmedlem utsågs Anna-Lena Schildt, som tillsammans med sin make Evert, föreningens förste ordförande, bjöd in till mötet där släktföreningen grundades 1984. Efter Everts alltför tidiga bortgång och att föreningen varit vilande några år, var hon fortsatt engagerad som sekreterare eller styrelseledamot under 18 år. Utmärkelsen hedersmedlem innehas även av Anna-Lenas svägerskor Gunilla Schildt och Ulrika Kjerrulf, som tidigare varit vice ordförande efter att hennes syster avgått som ordförande. De har alla gjort mycket betydelsefulla, bestående insatser för den unga föreningen och vi gladdes över att samtliga deltog i jubileumsfirandet.

Vi fick sedan nöjet att lyssna på Riddarhusgenealogen Göran Mörner hålla det intressanta föredraget *Allt du vill veta om 'adliga namn' – men inte vågar fråga ...* Som tack överlämnades bland annat biografien *Göran Schildt – två liv*. Denne långfärdsseglare, konstkritiker och författare som gick bort 2009 levde visserligen i Finland, men genom att hans fars kusin, bokförläggaren Holger

Gruppfoto taget på Riddarhusets bakre trapp.

Schildt flyttade till Sverige finns en koppling till vår släktförening. Holgers fyra barnbarn är alla medlemmar och deras familj upprätthöll en nära kontakt med Göran.

En första skål för den jubilerande föreningen utbringades i Stenhallen genom att höja glas med mousserande vin som styrelseledamoten Lena generöst bjöd på. Middagen intogs i Lantmarskalksalen där de vackert uppdukade borden fått kompletterande Schildtsk smyckning tack vare kannor och annan corpus av Sebastian och vaser designade av formgivaren Eva, som är vår sekreterare. En av dem heter "Äng" och hon hade mycket passande fyllt dem med skira förgätmigej och daggkåpor samt ranunkler. Vi uppskattade den utsökta maten och den omtänksamma servicen av Sita von Essen och hennes personal.

Under middagen visades ett bildspel med aktiviteter under de gånga fyra årtiondena, sammanställt av skattmästaren Johan, som väckte många trevliga minnen. Undertecknad inledde vid middagen med en personlig berättelse om den betydelse som släktföreningen fått för mig som var 23 år då den bildades och vars farföräldrar gått bort innan jag föddes. Redan på det första släktmötet träffade jag en kusin till min farfar, den livfulla Elida Söderström som hade drivit Elidabageriet på Norr Mälarstrand i Stockholm och var änka efter tonsättaren Nils Söderström. Hon blev snabbt min bonusfarmor som gav mig mycken släkthistoria, hemma och på gemensamma resor. Att även få lära känna många mer avlägsna släktingar genom våra föreningsträffar varje vår och höst har berikat mitt liv.

Tacktalet hölls av släktforskningskunnige historieläraren Jens Widding som meddelade att två Schildtska gravar på Gamla kyrkogården i Umeå, vilka riskerat att försvinna, kommer att finnas kvar långsiktigt eftersom han och brodern Peter nu fått överta gravrätterna. Detta är något som de har samarbetat med släktföreningen kring. I Jens fall gäller det graven för hans farfars mormors föräldrar, konsuln Conrad och hustrun Adele Schildt, som är ursprunget till Conrad-grenen i släkten. I deras grav vilar också deras barnlöse son Ernst, stadsläkare i Piteå, som instiftade ett stipendium vid Riddarhuset. På samma kyrkogård vilar bland många andra släktingar även författaren Lars Widding, som delar grav med sin mormor Tyra Öhman, född Schildt. Han blev 1988 den förste hedersmedborgaren i Umeå kommun.

Släktföreningen Schildt i Finland var representerad vid vårt jubileum genom dess sekreterare Tiina Schildt, som även är syster till deras huvudman, och en av hennes söner. Vi satte stort värde på att de reste till oss och fortsätter att hålla banden mellan våra föreningar levande. Innan vi skildes åt fick alla skriva i gästboken som skänktes till oss från den finska släktföreningen då det hölls en släktmiddag på Riddarhuset i Stockholm 1964. Efter vårt lyckade firande anno 2024 ser vi nu fram emot att i framtiden kunna få ha fler sammankomster i denna anrika, trivsamma miljö.

Annika Schildt, ordförande

Rapport införd i *Arte et Marte* nr 2, 2024

Revisor Henrik S. föredrog revisionsberättelsen.

Anna-Lena S utsågs till hedersmedlem.

Vackert dukat i Lantmarskalkssalen.

Adelsmötet 2022

Lördagen den 19 februari 2022 klev en något rådvill Henrik in genom entrén till Riddarhuspalatset. Dags för det första adelsmötet (öppningsmötet) av två, i en process som Riddarhuset beskriver så här:

”Enligt riddarhusordningen ska adelsmötet normalt hållas vart tredje år. Vid öppningsmötet lämnar direktionen en rapport för den gångna perioden samt förslag på budget och projekt för den kommande treårsperioden. Deltagarna kan lämna motioner. Ett utskott väljs av mötet. Deras uppgift är att under de kommande tre månaderna behandla direktionens verksamhet och motionerna för att sedan föredra detta vid det lagtima adelsmötet. Avslutningsmötet hålls normalt i juni. Då går mötet igenom utskottets berättelse och tar ställning till motionerna. Vid detta tillfälle väljs direktion, revisorer, valnämnd och medaljnämnd.”

Utdelning av polletter i Riddarhussalen.

Ett högljutt sorl möter i den stora hallen och mitt deltagande bockas av i en lista. Jag är här eftersom vår ätts huvudman Roger hade förhinder. Allt verkar väl förberett och det finns kaffe och sockerkaka. Ser mig om efter något bekant ansikte bland alla deltagare (100 % män) och hittar kusin Magnus Stuart. Som tur var är han en van deltagare på adelsmötet och hade då även sin bror Johan i direktionen. Magnus agerar guide, beskriver processen och visar även vägen till rätt bänk. Släkten Schildt sitter på bänk 8 (av 22), på en av dem som är längst fram till höger i Riddarhussalen.

Mötet öppnas traditionsenligt av den ”främste närvarande ledamoten”, vilket var äldste sonen till huvudmannen för släkten Lewenhaupt. Gustaf Lewenhaupt talade om adelns historia i svensk politik och vi åhörare lyssnade stående. Sedan vidtog ”pollettutdelning”, i dag mer av en symbolisk handling, men tidigare visade polletten att personen var behörig att delta på avslutningsmötet. Det tog lite tid när cirka 125 personer skulle ropas upp (i nummerordning, med grevar och friherrar först) och få sin pollett.

Vi fick därefter en översiktlig genomgång av verksamhetsberättelsen från den senaste treårsperioden (Det Vördsamma Memorialet) och några saker att lyfta fram inkluderar ekonomin, där Riddarhuset förvaltar

Herr Henrik Schildts pollett.

331 stiftelser till ett värde om ca 4,6 miljarder kr. Totalt har man från dessa delat ut 156 miljoner kr i stipendier och understöd. En annan fråga som togs upp var debaclet kring fastigheten Finnekumla, vilken testamenterats till Riddarhuset av greve Johan Sparre, som avled 2018. För att göra en lång historia kort så accepterade inte Johans far testamentet och flyttade in och har vägrat att flytta. Så sent som i juni avslutades ärendet i rätten, till Riddarhusets favör och Finnekumla är nu till salu.

Inför 400-årsjubileet av Riddarhusordningen 2026 redovisades planerna på en större renovering av Riddarhuspalatset och dess trädgård. Den omfattar viss förnyelse av tekniska system som el, belysning, VVS, storkök och brandskydd. I planen ingår även alla ytskikt i Riddarhussalen samt trapphallen. Till följd av renoveringen kommer Riddarhuset att hållas stängt för besökare under hela 2024, dock med möjlighet att nyttja festvåningen på entréplanet under helgerna. Budget för arbetet är ca 50 mkr.

Dagen fortsatte med anmälan av motioner och val av ledamöter till Riddarhusutskottet. Normalt avslutas sedan mötet med en gemensam middag, men på grund av pandemin var den inställd.

På det hela taget var detta en tillställning som väl lyckas balansera tradition med en mer avslappnad stämning. Sedan går det självklart att ha synpunkter på att det endast är män som representerar de olika ätterna, vilket känns verklighetsfrånvänt i ett modernt och upplyst samhälle. Men jag tycker man kan betrakta adelsmötet som ett slags skådespel med syftet att bevara ett viktigt historiskt arv, utan att för den skull lägga någon värdering i adelns historiska roll i Sverige.

Tyvärr kunde jag på grund av sjukdom inte närvara under slutmötet, så därav inget referat från detta.

Henrik Schildt, sommaren 2022

Släktmötet 2021

Ett ordinarie släktmöte med sammankomst på Historiska museet och en presentation i Hedvig Eleonora kyrka av silversmeden Sebastian Schildt om hur han skapat verket "Livets träd" arrangerades av Föreningen släkten Schildt i Sverige år 2021.

Söndagen den 22 augusti samlades tjugotalet medlemmar inledningsvis i den abonnerade museisalen Lejongången, en ovanligt rymlig lokal för vår lilla förening som valts för att kunna arrangera släktmötet så tryggt som möjligt under pandemin. Vida glasdörrar stod öppna mot museets innergård där vi ute i solskenet intog kaffe och bakverk. Nästan två år hade passerat sedan den senaste träffen och glädjen var stor över att kunna ses igen. Föreningsmötet hölls i salen där vi var omgivna av allegoriska skulpturer av dygderna tapperhet, rättvisa och måttfullhet. De är från 1600-talet, samma århundrade som vår ätt introducerades.

Som alltid vart tredje år fattades besluten med en ordförandeklubba i jakaranda och silver, vari vårt vapen är ingraverat, en klubba signerad Sebastian Schildt. Denna gavs generöst till släktföreningen av Gunilla Schildt när hon efter nästan två årtionden som dess ordförande avgick 2009.

Gruppen taget på Historiska museets innergård.

Nu önskade Johannes Schildt och Sara Herring utträda ur styrelsen efter nio år och avtackning skedde med bokgåvor. Lena Schildt valdes in på ledamotsposten som hennes dotter just haft. Eva Schildt, Johan Schildt och undertecknad omvaldes – allt enligt valberedningens förslag. Till ny hedersledamot utsågs Ulrika Kjerrulf, tidigare vice ordförande. Hon har även varit redaktör för och flitig skribent i medlemsbladet *Mellan sköldarna* samt har släktforskat, vilket resulterat i boken *Schildtar i Småland – en inblick i en krigaradelssläkts liv under 1600- och 1700-talen*, som hon har skrivit tillsammans med sin syster Gunilla. Utgivningen skedde med kulturstöd från Riddarhuset.

Efter mötets avslutande vidtog en promenad till nästa programpunkt. På vägen passerade vi Oxenstiernska malmgården och vi stannade till vid den då nyöppnade restaurangen Oxenstiernan, som drivs av Sebastian Schildt. Tidigare har han lagat många utsökta middagar till våra släktmöten tillsammans med sin bror skattmästaren Johan.

Framme i Hedvig Eleonora kyrka presenterade Sebastian arbetet bakom ”Livets träd” som står i står i koret, är cirka två och en halv meter högt och två meter i omfång och har tillverkats av patinerad och förgylld koppar i delar som fogats samman.

–Det var 2017 som jag fick frågan om att göra ett dopträd, som man hänger upp ett litet minne i när barn döps. Jag funderade och föreslog att vi i stället skulle göra livets träd så att även de som gått bort fick vara med. På de gamla grenarna sitter ljushållare där man tänder ett ljus för dem och i de nya förgyllda skotten hängs en droppe av slipad bergkristall med silverfäste för varje dop, en droppe av dopvattnet att bära med sig resten av livet, sade han.

När nästa ordinarie släktemöte hålls år 2024 fyller den Schildtska släktföreningen 40 år. Det jubileet ser vi fram emot att fira på Riddarhuset.

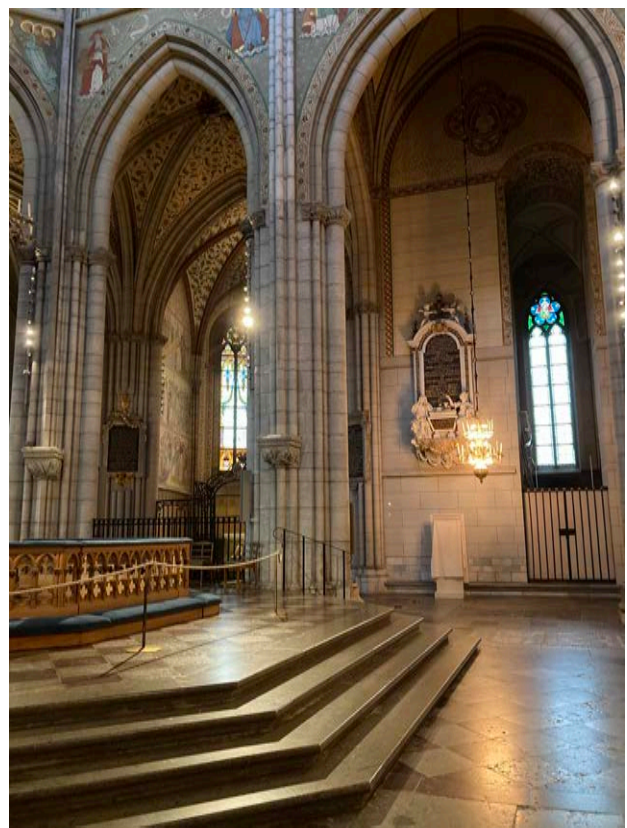
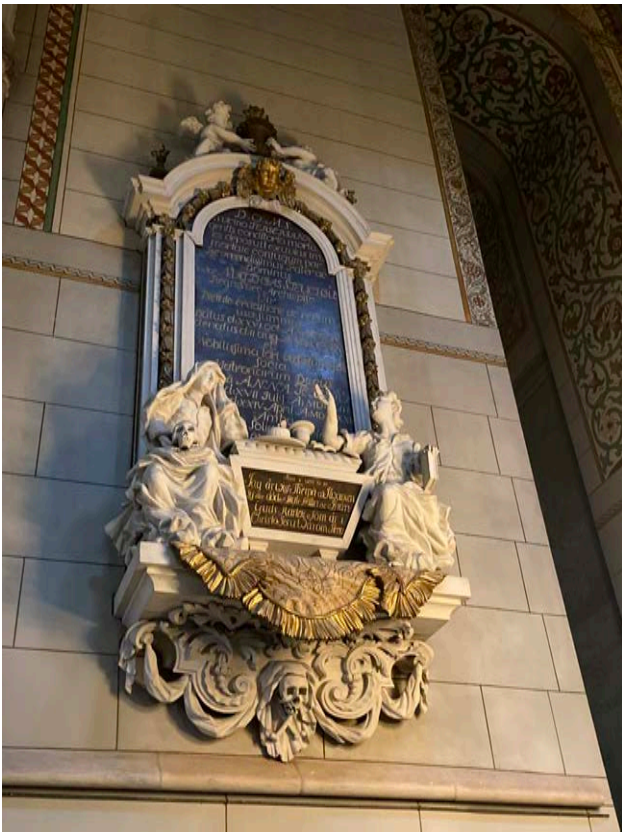
Annika Schildt, ordförande

Rapport införd i *Arte et Marte* nr 1, 2022

En minnestavla med släktanknytning

I Uppsala domkyrka

Mycken historia får plats i Uppsala domkyrka. Där finns inte bara Gustav Vasas gravkor att beskåda utan faktiskt också direkta kopplingar till släkten Schildt. Till höger framme vid altaret hänger ett epitafium, en pampig minnestavla i kalksten. Texten är på latin med två namn som framträder i textmassan: Matthias Steuchius och Anna Tersera. Detta par är förfäder till alla oss från Umeågrenen. Vägen dit går via några av kvinnorna i släkten som jag intresserat mig för.

Minnestavla över Matthias Steuchius och Anna Tersera. Minnestavlans placering nära altaret.

Jag har bifogat ett släkträd för att det ska gå att följa med på denna tidsresa.

Männen i familjen Schildt är någorlunda kända vid det här laget tack vare flera artiklar i *Mellan sköldarna* samt skrifterna *Schildtar i Västerbotten* och *Schildtar i Småland*. Men vilka var kvinnorna kring dessa militärer? Jag började med att ta reda på mer om Helena Margareta Ström (1792–1880) som var gift med Johan Ulrik Schildt (1793–1835). Denna kvinna var mor till tio barn och alla vi som är från Schildts Umeågren härstammar från dessa barn. Jag upptäckte snabbt att Helena Margaretas härkomst var ganska enkel att följa i många generationer eftersom i stort sett alla kommer från prästfamiljer – en släktforskarens dröm då dessa personer är väldokumenterade.

Helena Margareta var prästdotter från Skellefteå. Hennes far kom också han från en prästfamilj med långa anor från framför allt Västerbotten och Ångermanland. Jag tyckte det var extra intressant att följa hennes mors anor eftersom hon var dotter till biskopen i Härnösand, Erik Hesselgren. Det visade sig att flera av våra förfäder i denna gren har haft en stark koppling till just Härnösand och inte mindre än tre av dem har varit biskop i detta stift. I släkträdet finns många intressanta och väldokumenterade personer som man kan berätta om, men här har jag valt att fokusera på kopplingen till Uppsala domkyrka.

Då är vi tillbaka hos paret Matthias Steuchius och Anna Tersera.

Matthias Steuchius växte upp i Härnösand. Fadern var präst och blev drottning Kristinas hovpredikant samma år som Matthias Steuchius föddes, och man antar därför att familjen bodde i nära anslutning till hovet under hans första levnadsår. När fadern utnämndes till superintendent (en föregångare till biskop) för det nybildade Härnösands stift 1647 flyttade familjen från Södermanland till Säbrå utanför Härnösand. Matthias Steuchius fick en gedigen religiös och akademisk utbildning som började i tidiga år. Redan som 14-åring kom han till Uppsala universitet. Meritförteckningen är väldigt lång och finns dokumenterad i olika historiska källor. Jag tycker det är intressant att se hur pass rörliga folk i dessa kretsar var. I sin ungdom tillbringade Matthias Steuchius bl.a. flera år på olika universitet runtom i Tyskland, Holland och England.

Porträtt av Matthias Steuchius och Anna Tersera, avfotograferade från album i Rasbiologiska institutets arkiv och fotosamling, Uppsala

Matthias Steuchius prästvigdes av sin far 1672 och året efter gifte han sig i Linköping med Anna Tersera (1653–1723). Hon var dotter till biskopen Johannes Terserus och Elisabet Troilia. I Riksarkivets dokument kan man läsa att Matthias Steuchius och kretsen kring honom ägnade sig framgångsrikt åt nätverksbyggande. Hans äktenskap med Anna Tersera stärkte definitivt hans ställning i de högsta kyrkliga kretsarna.

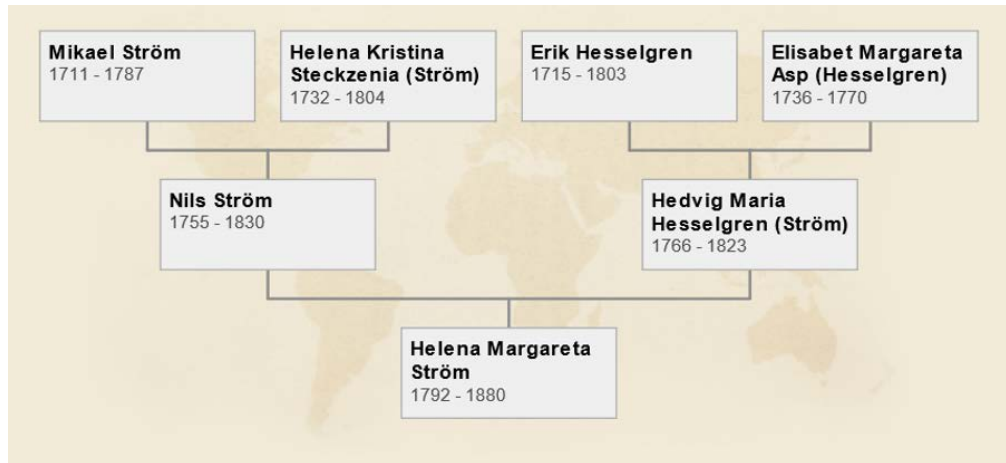
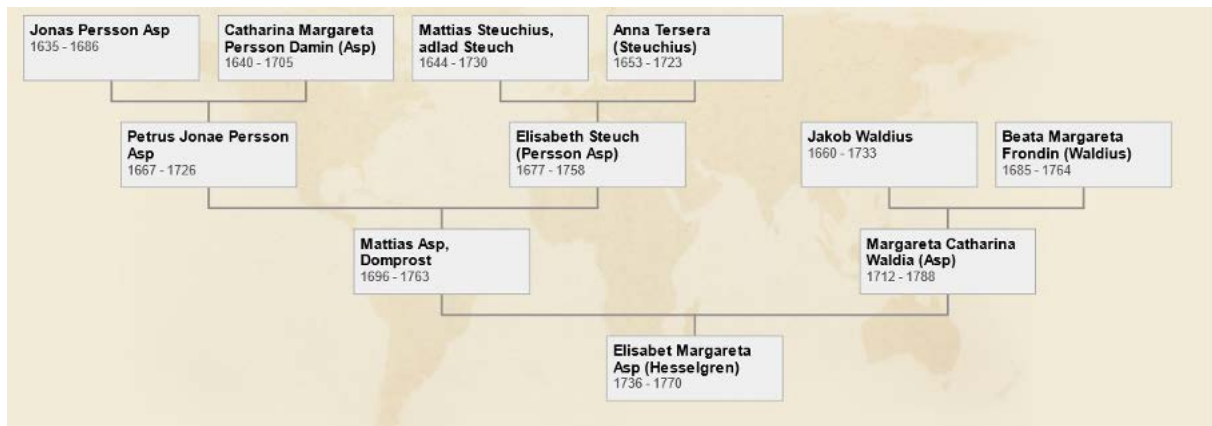
Men det var inte bara religiöst arbete som fanns på agendan. Matthias Steuchius blev professor vid Uppsala universitet 1694. Hans akademiska bana inkluderade olika grenar av det vi i dag refererar till som filosofi. Han hann också med att vara biskop i Lund under en kortare tid. I olika källor beskrivs han som ”en lärd man, nitisk lärare och utmärkt stiftstyresman”.

1714 när Matthias Steuchius var 70 år utnämnde kung Karl XII honom till ärkebiskop och prokansler för Uppsala universitet, vilket han förblev till sin död 1730. Som ärkebiskop utförde Matthias Steuchius många prestigefyllda uppdrag för kungahuset. Han vigde bland andra Fredrik av Hessen och Ulrika Eleonora 1715, samt begravde Karl XII 1719.

Matthias Steuchius och Anna Tersera fick flera barn som överlevde till vuxen ålder. Barnen adlades* 1719 med namnet Steuch (registrerat som ätt nr 1582). Den äldste sonen Johannes efterträdde sin far som ärkebiskop medan flera av döttrarna gifte sig med män tillhörande antingen den högsta kyrkliga eller akademiska hierarkin.

Vår släktgren fortsätter från Matthias Steuchius och Anna Terseras äldsta dotter Elisabet. Hon gifte in sig i släkten Asp, också den full av präster och akademiker. Hennes son Mathias Asp blev så småningom biskop i Uppsala. Hans namn kan man läsa på en av stentavlorna på domkyrkans högra sida där namnen på alla biskopar i Uppsala finns. Han var Helena Margaretas Ströms mors morfar.

*Huvudregeln var att kyrkans män hörde till den andliga världen och de adlades normalt sett inte. Däremot kunde man adla biskopens hustru och barn – för faderns förtjänster. / Göran Mörner, Riddarhusgenealog

Alla monument i domkyrkan finns beskrivna i bokform i samband med en stor inventering och där kan man läsa att minnestavlan över Matthias Steuchius och Anna Tersera är av brun kalksten med en rikt skulpterad ram av målat och förgyllt trä. Den beställdes av sonen Johannes och färdigställdes 1737. I samband med en besiktning 2005 rengjordes den. Den grekiska texten som omger namnen finns översatt i boken om gravmonumenten (se referens nedan). Precis nedanför minnestavlan finns också gravhällen för familjen Steuchius. Den beskrivs vara av kalksten med uthuggen kantlist och med mässingsringar i hörnen. I graven ska flera av familjemedlemmarna ha fått sin sista vila.

Porträtt av både Matthias Steuchius och Anna Tersera finns tillgängliga på olika webbsidor, om man är intresserad av att se dem.

Detta var en kort version av släkten Schildts koppling till Uppsala domkyrka. Det är tydligt att både religion och kunskap har varit viktiga inslag i släkten. Männen framstår tydligt som välutbildade och strategiska med stort intresse av att bidra till samhällets utveckling. Tittar man efter lite noggrannare i släkträdet framträder kvinnornas betydelse för nätverksbyggandet. Tyvärr saknas närmare fakta om kvinnorna och hur deras liv såg ut, om det får man i stället använda sig av fantasin.

Kristusbroderi utfört av Adelina Lindahl född Schildt.

Jag kommer själv från en kvinnogren genom min mors farmor Adelina som var äldsta dotter till Mauritz Schildt i Umeå. Min mamma och jag kände inte Adelina men har tänkt på alla broderier som hon lämnat efter sig. Bland dessa finns ett stort porträtt av Jesus som det måste ha tagit åtskilliga timmar att utföra. Så kunde religion också påverka ett kvinnoliv. Genom Adelinas äktenskap med August Lindahl försvann släktnamnet Schildt från familjen. Men gener försvinner inte. Modern forskning har tydligt visat betydelsen av gener framför miljö och därför är kunskap om mina förfäder också kunskap om mig själv.

Elisabeth Isaksson

Källor:

<https://sok.riksarkivet.se/sbl/mobil/Artikel/20156>

https://www.adelsvapen.com/genealogi/Steuch_nr_1582

https://sv.wikipedia.org/wiki/Mattias_Steuchius

<https://digitaltmuseum.se/011013968146/epitafium-over-arkebiskopen-matthias-steuchius-uppsala-domkyrka-uppsal>

Uppsala domkyrka konsthistoriskt inventarium 6, Gravminnen 2010/ av Herman Bengtsson; översättningar från latin och grekiska: Hans Helander; översättningar från hebreiskan: Bo Johnson.

<https://www.myheritage.com>

Personalia om föreningsmedlemmar

Hannah Grocher Schildt och *Magnus Ziegler*, bosatta i Sköndal, fick sonen *Levi Karl Berek* den 1 juli 2022. Föräldrarna gifte sig den 24 augusti 2024. Familjen heter Grocher Ziegler.

Andrea Stuart och *Felix von Stedingk*, bosatta på Lidingö, fick sonen *David Johan Ludvig von Stedingk* den 25 juli 2022. Föräldrarna gifte sig den 13 maj 2023. Sonen *Jonathan Gabriel Vilhelm von Stedingk* föddes 14 maj 2024. Andrea är sondotter till föreningens tidigare ordförande Gunilla Schildt.

Hedersmedlemmen *Ingvar Eriksson*, bosatt i Rasbokil, gick bort den 24 november 2022 vid 91 års ålder. Han var författare till *Historien om Årby*.

Sara Herring och *Erik Borgefalk*, bosatta i Solna, fick sonen *Eugen Adam Yngve Herring Borgefalk* den 17 december 2022. Sara är tidigare sekreterare i föreningen och dotter till Lena Schildt.

Jürgen Schildt, bosatt i Karlstad, gick bort den 29 november 2023 vid 89 års ålder. Han var under många år släktföreningens revisor och var pappa till Ulrik och Tomas.

Adam Herring och *Heidi Göran*, bosatta i Stockholm, fick sonen *Mio Bengt Ored Herring Göran* den 4 mars 2024. Adam är son till Lena Schildt.

David Nordlöf och *Andrea Svanberg*, bosatta i Stockholm, gifte sig den 6 april 2024. Makarna heter Schildt. Sonen *Philippe* föddes den 10 juli 2025. David är revisorssuppleant i föreningen och son till Maria Schildt Nordlöf.

Inger Schildt född Johansson, bosatt i Sävedalen, gick bort den 24 maj 2024 vid 90 års ålder. Hon var änka efter Sten Wilhelm Schildt och mamma till Styrbjörn och Jürgen.

Kerstin Schildt född Gunnar, bosatt i Linköping, gick bort den 4 juni 2024 vid 91 års ålder. Hon var änka efter Bo Schildt och mamma till Anders, Henrik, Maria och Fredrik.

Dora Isaksson född Lindahl, bosatt i Kiruna, gick bort den 30 november 2024 vid 92 år ålder. Hon var mamma till Elisabeth Isaksson och Alf Isaksson. Doras farmor Helena Adelina var Mauritz Schildts dotter med första hustrun Amalia Furberg.

Redaktör: Annika Schildt

Föreningen SLÄKTEN SCHILDT i Sverige

www.schildt.me

info@schildt.me